

Univerzita Karlova, Filozofická fakulta
Ústav českého jazyka a teorie komunikace
Bakalářská práce
Anna Šimerková

Mimoškolní mediální zkušenost jako prostředek osvojování cizího jazyka v mladším školním věku

Přílohy

Obsah

PŘÍLOHA 1 – INFORMOVANÝ SOUHLAS.....	2
PŘÍLOHA 2 – PŘEPIS ROZHOVORU S RODIČEM.....	4
PŘÍLOHA 3 – PŘEPIS ROZHOVORU S DÍTĚTEM	7
PŘÍLOHA 4 – ZÁZNAMOVÝ ARCH.....	10
PŘÍLOHA 5 – TERÉNNÍ POZNÁMKY	12

Příloha 1 – Informovaný souhlas

Zapojení Vašeho dítěte do případové studie k bakalářské práci

Dobrý den,

má bakalářská práce se věnuje tématu vlivu mediální zkušenosti na osvojování a vnímání angličtiny u dětí mladšího školního věku.

Budu velmi ráda, když se Vaše rodina bude moci zapojit do případové studie. Její úvodní součástí je rozhovor s rodičem o tématu práce, ale i o tom, jaké povědomí rodiče mají o mediálním životě dítěte a jeho jazykové složce.

Hlavní část studie bude tvořit jeden týden, kdy budete Vaše dítě zaznamenávat do předem daného záznamového archu pomocí jednoduchých značek, kolik času za den strávilo v kontaktu s angličtinou a jakým médiem byl tento kontakt zprostředkován.

Týdenní sběr dat probíhat v datech 6. března-12. března 2023.

Po tomto týdnu bude následovat společně strávený čas a závěrečný doplňující rozhovor s dítětem, případně i rodičem.

Úvodní rozhovor s rodičem a závěrečný rozhovor s dítětem bude nahráván. Veškerá data budou uložena v uzamčeném datovém úložišti a nebudou nikde nezveřejněna. Výsledná zjištění budou zcela anonymní.

Formulář níže prosím na základě souhlasu dítěte vyplňte a vraťte co nejdříve. V případě dotazů mě můžete kontaktovat na e-mailové adrese simerkova.anna@gmail.com nebo telefonním čísle +420 773 600 406.

Moc děkuji za vstřícnost.

Anna Šimerková

Informovaný souhlas

Já (jméno a příjmení rodiče) souhlasím se zapojením mého dítěte (jméno a rok narození) do případové studie k bakalářské práci o osvojování angličtiny prostřednictvím médií.

Tímto potvrzuji, že jsem byl/a seznámen/a s jeho cílem a průběhem a že souhlasím s účastí sebe a svého dítěte v tomto rozsahu:

Úvodní nahrávaný rozhovor s rodičem	Ano / Ne
Týdenní zápisy v záznamovém archu	Ano / Ne
Závěrečný nahrávaný rozhovor s dítětem	Ano / Ne
Náhled na streamovací platformy dítěte a příklady konkrétního videoobsahu, který sleduje	Ano / Ne
Zúčastněné pozorování dítěte v jeho přirozeném prostředí	Ano / Ne

.....
Podpis

.....
Datum a místo

Příloha 2 – Přepis rozhovoru s rodičem

Je Vítek někdy doma sám, například po škole? Kdy může být na telefonu?

Není. Já pracuju z domova, vyzvedávám ho ze školy, pak jedeme domů, kde si udělá úkoly, a když má všechno hotové, tak si může vzít ten telefon. Většinou po čtvrté odjíždíme na kroužky a vracíme se kolem sedmé, takže na telefon chodí až večer. A občas ráno, když má všechno připravené, tak má trochu času.

Jak to s telefonem má? Má nějaká omezení v jeho používání?

Má nastavenou rodičovskou kontrolu. Má to mezené i tak, že má telefon převážně doma, s sebou si ho bere jen, když jede autobusem do školy, ale nemá data, takže je pro něj jen na telefonování.

Má nějaká konkrétní časová omezení?

To má jen na Tiktoku, že se mu po hodině vypne.

Jsou nějaké stránky nebo aplikace, které by měl úplně zakázané?

Asi ne. On hodně jede to, co ostatní děti, Tik Tok, Roblox, Minecraft, Brawl Stars, a pak se dívá na videa youtuberů, kteří ty hry taky hrají.

Dodržuje ty dané limity?

Málokdy ten limit na TikToku přesáhne. Tím, jak hraje spíš ty hry, tak se na ten Tik Tok ani tolik nekouká a tu hodinu nevyčerpá. Jen na Vánoce se stalo, že to vyčerpal, ale v běžném režimu se to nestává.

Kolik na něm podle tebe tráví času? Je rozdíl mezi všedním dnem a víkendem?

V pátek, kdy nemá kroužky a o víkendu, když jsme doma, tak ho má rozhodně víc než v týdnu, ale nesedí na něm furt. Má i spoustu kroužků, takže na telefon má čas často až večer, když se vrátí domů.

Na jaké konkrétní kroužky chodí?

Dělá horolezení, kickbox a hasiče.

Jak jinak ještě tráví čas? Chodí ven s kamarády?

Chodí, ale většinou až když se oteplí. Teď v zimě ne. Ale nenavštěvují se doma, že by chodili oni k nám nebo Vítek k nim, to ne. Ale v létě jsou venku pořád.

Jak ten společný čas tráví?

Když je teplo a jsou venku, tak jsou celé odpoledne třeba na hřišti. Není to tak, že by se sešli a hráli hry na mobilu, to vůbec.

Jak s kamarády komunikuje, když nejsou spolu?

Mají skupinu na Whatsappu. Tu jsme teď museli zřídit nově kvůli kroužku hasičů, protože tam chtějí komunikovat přímo s dětmi, když už jsou starší, ne s rodiči. Ale i s kamarády si píše na Whatsappu. Ty má asi tři, z toho dva jsou bráchové, takže to není tak, že by jich bylo dvacet.

Jsi někdy přímo u toho, když hraje hry nebo sleduje videa?

Bohužel jo, protože je imrvére u nás v obýváku, protože v jeho pokoji je špatná wifi. A dokonce to došlo do té fáze, že jsme to začali řešit, protože už nás nebavilo pořád poslouchat House a jiné youtubery, ale i přes to je pořád v obýváku.

Zmiňuješ House, řekla bys, že máš tedy přehled, co Vítek sleduje?

Já to zas tak nevnímám. Já si u toho vždycky dělám svoje věci. Ale teď, nevím, jak se ten youtuber jmenuje, toho jsme museli zakázat, protože tam začaly padat takové průpovídky, které si mi úplně nelíbily. Jinak asi mám přehled. Měli jsme Taryho a House.

Když slyšíš ty youtubery, vnímáš, že by mluvili anglicky?

Možná v některých videích. Hodně to jsou názvy v těch hrách, jak se jmenují ty postavy.

Jak s těmi anglicismy pracuje Vítek?

Často, když si stáhne novou hru, tak se nás ptá na slovíčka. Teď už se naučil si je třeba vygooglit. Tohle je pro něj angličtina, která ho baví. Angličtina je paradoxně jeho nejmíň oblíbený předmět ve škole, ale v těch hrách ho baví.

Když mluví s vámi, používá anglická slova?

No jasně, ale spíš nějaké zkratky, to, co slyší v těch videích. Není to tak, že by se mnou dennodenně anglicky.

Vybavíš si, co často používá?

Yes. Yes, kámo. Omg. Wtf, To je jeho velmi oblíbené.

Jaký má vztah k angličtině ve škole?

No to je vtipné docela, protože angličtina je jeho nejméně oblíbený předmět, nějaké učení slovíček.

Příloha 3 – Přepis rozhovoru s dítětem

Jaké pro tebe bylo sám sebe zkoumat a dávat každý den dohromady, co jsi přesně dělal?

Bylo to v pohodě. Akorát já dělám furt to stejný každej den.

A jaké bylo zaznamenávat čas?

Jo, to už bylo těžký. Tim, že to nepočítam a nemam to jakože nijak nahraný v tom telefonu jako doslova, tak to bylo spíš takový, spíš odhadem.

Máš pocit, že se ti dařilo odhadnou to správně?

Jo, asi jo.

Jaká sleduješ videa na TikToku? Ukázal bys mi nějaká?

Spíš tady mam náký vařící videa a z her. Náký recepty a tak.

Jaké sleduješ youtubery? O čem natáčí videa?

House o Robloxu, SirYakariho o Minecraftu, Doda Roblox

Všímáš si, jestli mluví někdy anglicky? Jaká používají slova a výrazy?

Spíš ne teda. Jenom jakoby názvy těch her, žejo.

A co třeba jenom nějaké zkratky, nepoužívají?

OMG, LOL, spíš *yes* taky hodně.

Používáš je taky, když s někým komunikuješ?

Hmmmm, jo. Asi jo.

Hraješ Minecraft a Roblox, jak ty hry vypadají? Jak fungují? Můžeš mi je vysvětlit?

(Roblox) je vlastně taková herní aplikace, ve který je milióny her, který může vytvořit úplně každej, vlastně to můžou bejt hry úplně o čemkoli a každej si najde to svoje. No a vlastně v tý jednotný hře je taková měna, jmenuje se to *Robuxy*, a to jsou dá se říct vlastně, ty stojej reálný peníze a za ty si můžeš skoro ve všech hrách koupit nějaký *updaty*. Můžeš si tam vytvořit i svýho *avata*ra, jakože si upravíš třeba nákej skin, dáš si tam umělý pohyby. Ještě tam je jakoby

nějaký *voice* servery, kdy vlastně si tam přes tu hlavní stránku Robloxu můžeš nastavit, že můžeš mluvit s těma lidma přes *voice chat*.

(Minecraft) je vlastně kostičkovej svět, kde všechno je *pixelový* a jsou tam neomezený možnosti, co může člověk dělat. Můžeš tam postavit vlastně, co tě napadne. Můžeš dělat, co chceš.

Takže tam jen stavíš?

Můžeš prostě dělat úplně cokoliv, můžeš třeba postavit nákou automatickou farmu na obilí, a pak *farmit* nebo tak něco.

Dají se ty hry hrát ve více lidech? Můžeš hrát s někým?

(Roblox) Jo, podle toho, jakou mini hru. V nákejch to je úplně jako k prdu, jakože jo, máš ho (spoluhráče) na *serveru*, ale nijak ti nepomáhá, a v nákejch zase musíš mít kámoše, nebo to můžeš hrát s *random* člověkem, to jsou takový mini hry, kdy si musej ty dva pomáhat.

(Minecraft) Jo, ono záleží vlastně, jestli se to hraje na počítači, na mobile nebo na ipadu a vlastně jsou dvě verze. *Java* a *Bedrock*. Na Bedrocku to musí bejt tak, že oba lidi musej bejt na stejný wifině a musej bejt od sebe maximálně na pět metrů, mám pocit, a musej mít stejnou verzi toho Minecraftu, takže třeba 1.16.22. A když má ten člověk jinou, tak to nejde napojit. A vlastně tu Javu, tam stačí mít stejnou verzi a může se tam vlastně hrát s kámošema na stovky kilometrů daleko.

Když hraješ, mluvíš u toho někdy? Klidně jen sám se sebou nebo když se ti například něco povede nebo něco pokazíš?

Jo, ale ne u téhle, u Brawl Stars.

Jaká slovíčka se tam používají? Názvy, jména?

Jako třeba těch mini her? Hm. *Ufo Tycoon*, *Pet Simulator*, *Blox Fruit*, *Sword Maker*.

Hrajou tvoji kamarádi taky hry? Bavíte se o nich?

Jo.

Píšete si někdy o hrách? Jakou aplikaci používáte?

Whatsapp, ale moc si tam nepíšeme, no.

Používáš nějaká anglická slovíčka normálně?

Jo, třeba *yes* nebo *omg*.

Posloucháš hudbu? Jsou nějaké písničky v angličtině?

Jo. Z devadesáti procent jsou anglicky, no. Dneska jsme poslouchali s mámou, když jsme jeli.

Doplňující otázka na rodiče

V prvním rozhovoru jsi uvedla, že máte stanovený limit na TikToku hodinu na každý den, nejčastější odpověď v záznamovém archu byla „1 hodina-1,5 hodiny“, je možné, aby došlo k přesažení limitu?

Může. On si mohl vzít můj telefon. Na mém telefonu je taky TikTok. On si mohl vzít můj telefon v situaci typu „došla mi baterka“. Ale mohl si vzít prostě jen jiné zařízení nebo tablet od bráchy.

Příloha 4 – Záznamový arch

Záznamový arch
PONDĚLÍ



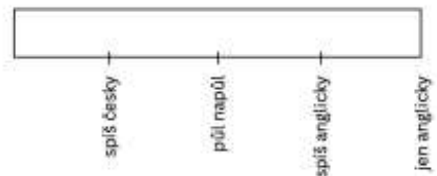
YOUTUBE

Koukal jsem se dnes na YouTube? ANO NE Pokud ano,

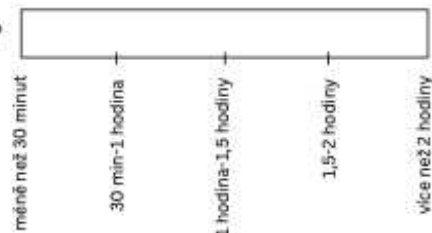
kolikrát? 1x 2x 3x víckrát

Byla některá videa v angličtině? ANO NE Pokud ano,

kolik jich bylo v porovnání s českými?



Kolik času jsem tím strávil?



Poznámky (cokoliv mě napadne)

.....

.....

1.



TIKTOK

Koukal jsem se dnes na TikTok? ANO NE Pokud ano,

kolikrát? 1-2x 3-5x 5x a více

Byla některá videa v angličtině? ANO NE Pokud ano,

kolik jich bylo v porovnání s českými?

splň český
půl napůl
splň anglicky
jen anglicky

Kolik času jsem tím strávil?

méně než 30 minut
30 min-1 hodina
1 hodina-1,5 hodiny
1,5-2 hodiny
více než 2 hodiny



Poznámky (cokoliv mě napadne)

.....

.....

2.



HRY

Hrál jsem dnes hry? ANO NE Pokud ano,

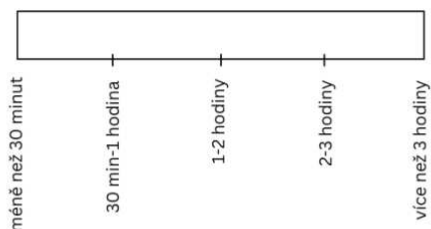
Kolik jich bylo? 1 2 3 a více

Kolikrát jsem hrál? 1x 2x 3x víckrát

Byla některá z her v angličtině? ANO NE Pokud ano,

kolik? 1 2 3 všechny

Kolik času jsem tím strávil?



Jaké hry jsem hrál?

.....

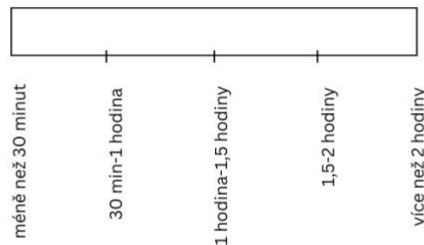


3.

OSTATNÍ

Co to bylo?

Kolik času jsem tím strávil?



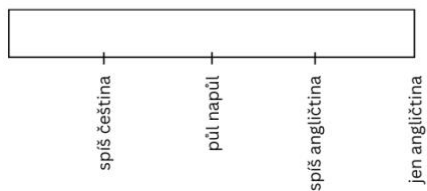
Vyskytovala se tam angličtina?

ANO

NE

Pokud ano,

jak moc? jak často?



Chci doplnit:



4.

Příloha 5 – Terénní poznámky

20. 3. 2023

Terénní poznámky

Po dokončení rozhovoru s dítětem jsme spolu strávily tři hodiny odpoledne v běžném režimu dítěte. Jedná se o časové rozmezí mezi koncem vyučování a začátkem volnočasového kroužku. Čas spolu trávíme doma a venku. Využívám tento čas k zaměření se na slovní zásobu dítěte. Chci vědět, zda se v ní vyskytují anglicismy, a pokud ano, jaké konkrétní a v jakých situacích dítě volí raději anglické výrazy než jejich české ekvivalenty. Nevedeme společně souvislou konverzaci, rozhovor. Trávíme společný čas, během kterého si spontánně povídáme, kdykoliv participant cítí, že chce konverzovat.

Prvním tématem společné konverzace byla škola. Bavíme se o jednotlivých předmětech. Dítě mi sděluje, že jeho oblíbeným předmětem je tělocvik. Ptám se na ostatní předměty, jako je český jazyk nebo matematika. Ptám se nakonec i na angličtinu. Jeho reakce je: „*Nebaví mě, no*“. Doptávám se, zajímá mě důvod. Ze záznamového archu vyplývá, že jeho aktivity na počítači a telefonu jsou převážně v angličtině. Proč ho nebaví angličtina ve škole? Nebaví ho systematické učení se slovíček, jejich zapisování do papírového slovníčku a neustálé opakování. Jednotlivé hodiny angličtiny ve škole jsou podle něj nudné. Dítě použilo anglicismus *random* v běžném hovoru:

„*Mě nebaví prostě se učit náký random slovíčka*,“

Dále použil *yes* namísto ano či jo při odpovídání na můj dotaz:

„*Co tě baví ve škole za předměty? Asi tělocvik, co?*“

„*Yes*.“

Připojuje se k nám i matka dítěte. Vypráví nám zkušenost z předešlého dne. Dítě přišlo po konci vyučování pozdě na předem domluvené místo setkání s rodiči, ti se ho tedy ptali, co ho zdrželo. Matka vyzívá dítě, aby ve vyprávění pokračovalo samo. Dítě se smíchem odpovídá: „*Já vždycky po škole kupuju u Vietnamců ve večerce vitacit a pak ho ve škole prodávám dražší ostatním*,“ Vyzývám ho, aby mi o této činnosti pověděl víc. Během tohoto rozhovoru zaznamenávám výraz *insane*:

„*To je uplně insane ale, oni si to prostě ode mě kupujou!*“

A to v referenci ke spolužákům, kteří si od něj kupují vitacit za vysokou cenu. Dalším anglicismem v tomto rozhovoru byl výraz *scam*.

„*Jsem je trochu scamnuul, noo*,“

Bavíme se spolu s dítětem na téma TikTok, na svém mobilním telefonu prohlížím obsah na mém vlastním profilu na sociální síti, ukazuji dítěti video a vyzývám ho, aby mi ukázalo obsah, který sleduje on. Videá jsou různá, převažují krátké video recepty, videa se zvířaty a videa s tematikou počítačových her. Videá prohlíží letmo, některé ani nenechává dohrát do konce. Každé z nich je krátké, o délce několika sekund. Lexikum je různé, nekonzistentní, v některých videích dokonce zcela chybí audio komentář.

Při dalším rozhovoru dítěti vyprávím vlastní zkušenosti a zážitky z vyučování během období pandemie. Na jeden z mých příběhů reaguje velkým údivem a výrazem *WTF* a následně i *what* vyslovené jako [vo:t].

„*Já jsem první půl rok covidu neměla vůbec žádnou školu,*“

„*What? Jacto?*“

Během tohoto rozhovoru také dvakrát odpovídá na otázku výrazem *yes*.

„*Taky jste měli distanční výuku?*“

„*Yes, to bylo uplně hrozný!*“

Sledujeme společně videa, která dítě sledovalo během výzkumného týdne. Pouští mi tři, dvě od youtubera HouseBox a jedno od youtubera Dodo – Roblox. KDE JE PET SIMULATOR?? | Roblox #406 (<https://youtu.be/kXOAsG3LIC4>), MÁM TITANIC PLYŠÁKA?? | Roblox #407 (<https://youtu.be/v8eT6dcFNGw>), Byl Jsem Okraden O Huge Peta! (SCAM) (<https://youtu.be/utKvY4yTaD4>). Jedná se o české tvůrce, kteří podle výpovědi dítěte z nahrávaného rozhovoru anglicismy téměř nepoužívají. Během sledování byly zaznamenány tyto: *gifts, huge, peti / pety, top, nice, king, event, troll, shiny; pety, gemy, spamnul, refreshovat, trading; scam/mer/nout/nutej/lý, pet, gemy, opening, banger, ready, lets go, huge, omg, free, what, wtf, flexit, insane, basic, okay*. Jaká je příčina toho, proč podle dítěte anglické výrazy nepoužívají? Nabízí se interpretace:

- 1) dítě neudrželo konkrétní výrazy v paměti,
- 2) dítě nevnímá anglicismy jako anglicismy,
- 3) dítě nevěnuje slovům dostatečnou pozornost, a tedy anglicismy nevnímá.

Ptám se dítěte na další vide, které sledovalo během výzkumného týdne.

Dále už nevedeme dlouhé konverzace na specifická témata. Bavíme se ale o kamarádech, o volném čase, o rodině či povinnostech. Během toho z úst dítěte zaznívají opět výrazy: *yes* (několikrát) a *what* (také vícekrát), dále také *nice* vyslovené jako [na:js] opět spojené se silnou reakcí při letmém rozhovoru o autech a prohlížení konkrétních fotek aut, nebo také *top*.